

۱۲ هزار قانون بعد از انقلاب تصویب شده؛ وجود این تعداد قانون و نبود اشراف به همه آنها یکی از بسترهای زمینه‌ساز فساد در جامعه است

مفسدان زیر تیغ شفافیت

۱۰

مقام‌های وزارت ارتباطات از اصلاح تعرفه ارتباطات در سال ۱۴۰۱ می‌گویند اما گران شدن اینترنت‌ن خطور در زندگی مردم تأثیر می‌گذارد؟

اینترنت در دوراهی گرانی

۱۱

راه‌هایی برای مدیریت استفاده از رسانه‌های دیجیتال در تعطیلات نوروز

فقط تلویزیون نباشد

۱۳

هلمشهری جامع

عکس همشهری‌ای غیررسمی‌اشیاپلاستیکی

کلاهبرداری در پوشش کمک‌های خیرخواهانه

مؤسس دبیرخانه ترویج کار داوطلبانه در گفت‌وگو با همشهری، روش‌های تشخیص اصالت نهادهای مردمی برای کمک مالی را توضیح می‌دهد

چند عکس تأثیرگذار از

یک محله فقیرنشین،

رویش می‌سارد، کودکی که

کلاهبرداری اینترنتی به پهنه دریافت‌نذورات

کمک‌های مالی‌شان را ورزیز کنند. اغلب هم

زمان محدود است و خانواده به کمک شدیدی

نیاز دارد. هیچ‌کس اما نه هویت این کودک را

می‌شناسد، نه می‌داند آن محله در کدام منطقه

جغرافیایی واقع شده و نه از اصالت شماره حساب بانکی خبر دارد.

کلاهبر داری به نام مؤسسه‌های خیریه، پرورنده

قطوری در مراجع قضایی‌داره؛ هر چند وقت

یکبار هم یکی از این پرورنده‌ها خبری می‌شود؛

و کمک به نیازمندان»، «سودجویی مؤسسه‌های

خیریه جعلی در فضای مجازی»، «کلاهبرداری

در پوشش خیریه درمانی؟ ...». فضای مجازی

حالا مکان مناسبی برای پهن کردن دام این

مؤسسه‌های جعلی شده است. شرایط زمانی

برایشان مهیاتر می‌شود که عیدی در راه باشد،

مدارس در حال بازگشایی باشند یا حتی سیل

وزلزله‌ای رخ داده باشد. آن زمان مردم در

آماده‌ترین حالت برای سودجویی این افراد قرار

دارند. نیروی انتظامی هر بار که جزئیات پرورنده‌ای

را منتشر می‌کند، به‌طور مداوم نسبت به فعالیت

برخی از این مؤسسه‌های جعلی هشدار می‌دهد.

آبان‌ماه امسال بود که رئیس هر مرکز تشخیص و

پیشگیری از جرائم سایبری پلیس فتای نیروی

انتظامی خبر از دستگیری افسرادی داد که در

پوشش خیریه‌های بین‌المللی از مردم برای

کمک به نیازمندان، پول جمع می‌کردند. آنها

فعالیت‌شان را خارج از ایران انجام می‌دادند.

به گفته علی محمد رجبی، سودجویان در این

شیوه کلاهبرداری با بررسی صفحات افراد

مختلف در شبکه‌های اجتماعی و شناسایی

علاقه‌مندی آنها، قربانیان را شناسایی و برای آنها

پیام‌هایی با مضمون کمک به خیریه‌های ارسنال

می‌کنند. آنها در لوگوئی صفحات مجازی خود

از تصاویر سازمان‌های خیریه بین‌المللی استفاده

می‌کنند و به این شکل به‌دنبال جلب اعتمادند.

برخی از این مؤسسه‌ها برای جلب اعتماد

مردم از نام‌افراد مشهور و معتبر مثل بازیگران،

هنرمندان، ورزندگان و... استفاده می‌کنند،

فیلم‌های تلخ و تأثیرگذار را در فضای مجازی

پخش می‌کنند و تأثیرگذاران را در فضای مجازی

به گفته علی محمد رجبی، سودجویان در این

شناخته‌شده از سوی مردم مثل استان‌های

جنوب و جنوب‌شرقی کشور دست می‌گذارند.

پیش از این، پلیس فتا تنها در یکی از پرورنده‌ها

متوجه کلاهبرداری ۱۵۰ میلیون تومانی شده بود

که در قالب جمع‌آوری هزینه‌های درمان بیماران

صعب‌العلاج به‌دست آمده بود.

درستی از این مؤسسه‌ها برای شناخته‌تر شدن،

بسیج به تبلیغات گسترده‌ای می‌زند و هم‌زمان

با حاد‌ن‌های مثل سیسیل یاززلزه، تورشان را پهن

می‌کنند و پول‌ها را جمع. نیروی انتظامی در

همین زمینه اعلام کرده که برخی از مؤسسه‌ها

در فضای مجازی با عنوان کمک به کودکان

بی‌سرپرست، خرید چیزیه برای خانواده‌های

نیازمند، خرید چادر برای زلزله‌زدگان و... فعالیت

می‌کنند، اما نه مجوزی دارند و نه حتی از اعتبار

اجتماعی برخوردارند. ماجرا تنها به فضای مجازی

محدود نمی‌شود، گروهی از این مؤسسه‌ها که

اغلب ناشناخته‌اند با دسترسی به شماره‌های تلفن

همراه و حتی شماره‌های ثابت، به‌طور مستقیم با

افراد تماس می‌گیرند و بسا معرفی خیریه به خود،

درخواست کمک مالی می‌کنند که البته تعداد

آنها در حال افزایش است.

کلاهبر داری به نام مؤسسه‌های خیریه، پرورنده

قطوری در مراجع قضایی‌داره؛ هر چند وقت

یکبار هم یکی از این پرورنده‌ها خبری می‌شود؛

و کمک به نیازمندان»، «سودجویی مؤسسه‌های

خیریه جعلی در فضای مجازی»، «کلاهبرداری

در پوشش خیریه درمانی؟ ...». فضای مجازی

حالا مکان مناسبی برای پهن کردن دام این

مؤسسه‌های جعلی شده است. شرایط زمانی

برایشان مهیاتر می‌شود که عیدی در راه باشد،

مدارس در حال بازگشایی باشند یا حتی سیل

وزلزله‌ای رخ داده باشد. آن زمان مردم در

آماده‌ترین حالت برای سودجویی این افراد قرار

دارند. نیروی انتظامی هر بار که جزئیات پرورنده‌ای

را منتشر می‌کند، به‌طور مداوم نسبت به فعالیت

برخی از این مؤسسه‌های جعلی هشدار می‌دهد.

آبان‌ماه امسال بود که رئیس هر مرکز تشخیص و

پیشگیری از جرائم سایبری پلیس فتای نیروی

انتظامی خبر از دستگیری افسرادی داد که در

پوشش خیریه‌های بین‌المللی از مردم برای

کمک به نیازمندان، پول جمع می‌کردند. آنها

فعالیت‌شان را خارج از ایران انجام می‌دادند.

به گفته علی محمد رجبی، سودجویان در این

شیوه کلاهبرداری با بررسی صفحات افراد

مختلف در شبکه‌های اجتماعی و شناسایی

علاقه‌مندی آنها، قربانیان را شناسایی و برای آنها

پیام‌هایی با مضمون کمک به خیریه‌های ارسنال

می‌کنند. آنها در لوگوئی صفحات مجازی خود

از تصاویر سازمان‌های خیریه بین‌المللی استفاده

می‌کنند و به این شکل به‌دنبال جلب اعتمادند.

برخی از این مؤسسه‌ها برای جلب اعتماد

مردم از نام‌افراد مشهور و معتبر مثل بازیگران،

هنرمندان، ورزندگان و... استفاده می‌کنند،

فیلم‌های تلخ و تأثیرگذار را در فضای مجازی

پخش می‌کنند و تأثیرگذاران را در فضای مجازی

به گفته علی محمد رجبی، سودجویان در این

شناخته‌شده از سوی مردم مثل استان‌های

جنوب و جنوب‌شرقی کشور دست می‌گذارند.

پیش از این، پلیس فتا تنها در یکی از پرورنده‌ها

متوجه کلاهبرداری ۱۵۰ میلیون تومانی شده بود

که در قالب جمع‌آوری هزینه‌های درمان بیماران

صعب‌العلاج به‌دست آمده بود.

درستی از این مؤسسه‌ها برای شناخته‌تر شدن،

بسیج به تبلیغات گسترده‌ای می‌زند و هم‌زمان

با حاد‌ن‌های مثل سیسیل یاززلزه، تورشان را پهن

حساب‌بانکی باز می‌کنند.بنابراین داشتن مجوز و

شناسه ملی برای اطمینان از اصالت این نهادهای

مردمی مهم است و افراد در همان ابتدا می‌توانند

از مؤسسه موردنظرشان، مشاهده مجوز و شناسه

ملی را در خواست کنند. آمارها نشان می‌دهد

که بیش از ۹هزار مؤسسه مردمی از وزارت

کشور و استانداری‌ها، بیش از ۱۲هزار مؤسسه از

بهرستی و حدود ۲۴هزار مؤسسه از سازمان

ورزش و جوانان مجوز فعالیت گرفته‌اند.

شفافیت مالی، شرط کمک به مؤسسه‌ها

و خیریه‌ها

انتخابی می‌گوید شرط اول برای اطمینان

از فعالیت‌های یک مؤسسه مردمی و خیریه،

شفافیت مالی است: «مؤسسه‌ای که به‌درستی

فعالیت می‌کند، باید در دوره‌های مشخص

گزارش مالی‌اش را منتشر کند؛ درحالی‌که

اکنون بخشی از تشکل‌ها و مؤسسه‌های خیریه،

گزارش‌های مالی‌شان را منتشر نمی‌کنند؛ حتی

گاهی اوقات مشاهده می‌شود که این کار را بلد

هم نیستند و آموزشی ندیده‌اند. برخی از آنها

عنوان می‌کنند که نیروی برای این کار ندارند.

به‌طور کلی این مسئله در کشور ضعیف است

و حالا در میان گروه‌های مردمی و تشکل‌ها هم

دیده می‌شود. هیچ‌کس به آنها آموزشی نداده و

زمانی که مجوز فعالیت می‌گیرند به‌صورت یک

غیرنظر بازدیدکنند: «سازمان‌های مردم‌نهادی

که داوطلب نمی‌پذیرند یا از حضور افراد به

مکان‌شان استقبال نمی‌کنند، حتماً افرادی

دارند و نباید خیلی مطمئن برای کمک به آنها

اقدام کرد. ترجیح این است که افراد پول‌هایشان

را در جایی‌ه هزینه کنند که از فعالیت‌های

خیرخواهانه محل مورد نظر اطمینان داشته

باشند و بتوانند راحت در محل رفت‌وآمد کنند.»

بسیاری از مؤسسه‌های خیریه و تشکل‌های

مردمی در فضای مجازی فعال هستند. آنجا

شرایط خوبی برای ارتباط با مخاطبان فراهم

است و مخاطبان به‌صورت آنلاین‌و در همان

لحظه می‌توانند کمک‌های مالی‌ی را در صورت

درخواست‌های آن مؤسسه، واریز کنند. اما همین

شرایط می‌تواند زمینه سوءاستفاده‌های فراوانی

را هم ایجاد کند. بختیاری در این زمینه توضیح

می‌دهد و در عین حال که به رشد قابل توجه

این مؤسسه‌ها در فضای مجازی اشاره می‌کند،

می‌گوید: «برخی از این گروه‌ها از احساسات

مردم سوءاستفاده می‌کنند و خیلی‌ها را هم به

دام می‌اندازند. ما نمونه این نوع سوءاستفاده‌ها

را در سیل نوروز ۹۸شاهد بودیم. من آن زمان

نمایندم هماهنگ‌کننده تشکل‌ها در هلال

احمر بودم و در سازمان مدیریت بحران هم

فعالیت‌هایی می‌کردم. در همان سال، نزدیک به

۸۰ تا۱۰۰حساب بانکی مشکوک که برای کمک

به سیل زده‌ها اعلام شده بود، مسدود شد. نکته

اینجاست که تنهایمی از صاحبان این حساب‌ها،

برای پیگیری مسدود شدن حساب‌های بانکی

مراجعه کردند و نیم دیگر، هیچ‌وقت مراجعه

نکردند که نشان می‌دهد حساب‌ها جعلی بوده

نمی‌دانند.»

حدود ۴۰درصد از مؤسسه‌های خیریه قابل نظارت نیستند

یکی از راه‌های جلوگیری از سوءاستفاده‌های

مالی از سوی مؤسسه‌های جعلی نظارت بر

آن‌هاست. با این حال گفته می‌شود که با توجه

به حجم بالای این تشکل‌ها و غیررسمی بودن

برخی از آنها، امکان نظارت بر همه آنها وجود

ندارد. این‌ن نکته مورد تأکید بختیاری است.

شرایطی که در تمام دنیا، مسئله نظارت بر

«ما شاهد هستیم که در بسیاری از موارد ۵تا۶۰

درصد از مؤسسه‌های خیریه

قابل کنترل نیستند. در ایران ۳۰هزار تشکل

فعال است که نظارت دقیقی نمی‌توان بر همه

آنها داشت. باید به این نکته هم توجه شود که

این تشکل‌ها بنگاه‌های اقتصادی نیستند که

توان از راه‌های مختلف آنها را رصد کرد یا به

آنها فشار وارد کرد. مؤسس دبیرخانه ترویج کار

داوطلبانه تأکید می‌کند که می‌توان از ابزاری

مانند تمدید نکردن مجوز این تشکل‌ها در مقابل

ارائه گزارش‌های شفاف استفاده کرد.

اهمیت بازدید حضوری از خیریه‌ها

با همه اینها توصیه بختیاری به کسانی که قصد

مشارکت مالی یا غیرمالی در تشکل‌های مردمی و

خیریه‌ها را دارند این است که حتماً پیش از شروع

کمک‌هایشان، به‌صورت حضوری از مؤسسه

موردنظر بازدید کنند: «سازمان‌های مردم‌نهادی

که داوطلب نمی‌پذیرند یا از حضور افراد به

مکان‌شان استقبال نمی‌کنند، حتماً افرادی

دارند و نباید خیلی مطمئن برای کمک به آنها

اقدام کرد. ترجیح این است که افراد پول‌هایشان

را در جایی‌ه هزینه کنند که از فعالیت‌های

خیرخواهانه محل مورد نظر اطمینان داشته

باشند و بتوانند راحت در محل رفت‌وآمد کنند.»

بسیاری از مؤسسه‌های خیریه و تشکل‌های

مردمی در فضای مجازی فعال هستند. آنجا

شرایط خوبی برای ارتباط با مخاطبان فراهم

است و مخاطبان به‌صورت آنلاین‌و در همان

لحظه می‌توانند کمک‌های مالی‌ی را در صورت

درخواست‌های آن مؤسسه، واریز کنند. اما همین

شرایط می‌تواند زمینه سوءاستفاده‌های فراوانی

را هم ایجاد کند. بختیاری در این زمینه توضیح

می‌دهد و در عین حال که به رشد قابل توجه

این مؤسسه‌ها در فضای مجازی اشاره می‌کند،

می‌گوید: «برخی از این گروه‌ها از احساسات

مردم سوءاستفاده می‌کنند و خیلی‌ها را هم به

دام می‌اندازند. ما نمونه این نوع سوءاستفاده‌ها

را در سیل نوروز ۹۸شاهد بودیم. من آن زمان

نمایندم هماهنگ‌کننده تشکل‌ها در هلال

احمر بودم و در سازمان مدیریت بحران هم

فعالیت‌هایی می‌کردم. در همان سال، نزدیک به

۸۰ تا۱۰۰حساب بانکی مشکوک که برای کمک

به سیل زده‌ها اعلام شده بود، مسدود شد. نکته

اینجاست که تنهایمی از صاحبان این حساب‌ها،

برای پیگیری مسدود شدن حساب‌های بانکی

مراجعه کردند و نیم دیگر، هیچ‌وقت مراجعه

نکردند که نشان می‌دهد حساب‌ها جعلی بوده

احمد بختیاری،

مؤسس دبیرخانه

ترویج کار داوطلبانه:

سلامت